สมศ. รายงานการประเมินทุกระดับแล้วเกือบสองหมื่นแห่ง พร้อมชี้สถิติ 5 ข้อค้นพบสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาที่ใช้ยกระดับคุณภาพของผู้เรียน

นำเสนอเมื่อ : 24 ส.ค. 2565

กรุงเทพฯ 24 สิงหาคม 2565 – สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. รายงานความคืบหน้าผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ระหว่างเดือนตุลาคมปี 2564 ถึง เดือนสิงหาคม 2565 มีสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกระยะที่ 1 การประเมิน SAR จำนวนทั้งสิ้นกว่า 19,500 แห่ง พร้อมเผย 5 ข้อค้นพบที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีการระบุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ 2) สถานศึกษามีการระบุเป้าหมายเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ 3) สถานศึกษามีการนำเสนอให้เห็นกระบวนการบริหารตามจุดเน้นและเป้าหมาย 4) สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 5) สถานศึกษามีการกำหนดจุดเน้นในแต่ละมาตรฐานให้มีความชัดเจน

ดร. นันทา หงวนตัด รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. กล่าวว่า สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาปี 2565 ไปแล้วกว่า 19,500 แห่ง และจากการประเมินคุณภาพภายนอกระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามความสมัครใจของสถานศึกษา ที่ได้รับรองผลการประเมินแล้วในระดับการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 735 แห่ง แบ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 319 แห่ง พบว่าร้อยละ 42 มีผลการประเมินดีมากทั้งสามมาตรฐาน และร้อยละ 3 มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมทั้งสามมาตรฐาน ในส่วนของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 416 แห่ง พบว่าร้อยละ 47 มีผลการประเมินดีมากทั้งสามมาตรฐาน และร้อยละ 42 มีผลการประเมินดีเยี่ยมทั้งสามมาตรฐาน ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกดังกล่าวทำให้เห็นว่าสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างให้ความสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยมากขึ้น โดยพบว่ามี 5 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จประกอบด้วย

1. สถานศึกษามีการระบุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดกิจกรรม โครงการในการพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งในเรื่องของความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมการสอนเสริมหลังเลิกเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาในเรื่องการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา การจัดกิจกรรมชมรมทั้งในเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน ทั้งชมรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา รวมถึงกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในการแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น

2. สถานศึกษามีการระบุเป้าหมายเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ ครอบคลุมถึงการพัฒนาครู มีการสำรวจสถานศึกษาของตนเกี่ยวกับจุดเน้นในการบริหารในรูปแบบและลักษณะต่างๆ มีการระบุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนวิธีพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ผ่านโครงการ กิจกรรม ควบคู่ไปกับวิธีการประเมินประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษามากขึ้น

3. สถานศึกษามีการนำเสนอให้เห็นกระบวนการบริหารตามจุดเน้นและเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา กำหนดเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อทำให้การบริหารจัดการส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา เช่น โครงการส่งเสริมความเป็นอัจฉริยภาพทางศิลปะ ดนตรี กีฬา โครงการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น

4. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การกำหนดสัดส่วนของครูผู้สอนต่อผู้เรียน ตลอดจนการระบุโครงการและกิจกรรมในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น รวมถึงได้ลงมือปฏิบัติจริงมากขึ้นโดยมีครูเป็นผู้แนะแนวทาง และมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมตามโครงการต่างๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อๆ ไป เป็นต้น

5. สถานศึกษามีการกำหนดจุดเน้นในแต่ละมาตรฐานอย่างชัดเจน พร้อมนำเสนอข้อมูลหลักฐานเอกสารอ้างอิงเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมกับผลงานนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice) โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการ ขั้นตอนในการพัฒนานวัตกรรม และแบบอย่างที่ดีอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีข้อมูล หลักฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงผลของการพัฒนาที่ส่งผลต่อผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ สมศ. ยังคงยึดหลักการประเมินคุณภาพภายนอกโดยไม่สร้างภาระให้แก่สถานศึกษาและครูผู้สอน พร้อมทั้งเน้นการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา ควบคู่ไปกับการผลักดันให้สถานศึกษานำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกไปปรับใช้ ผ่านโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ในปัจจุบันได้ โดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษา 28 แห่งทั่วประเทศ พร้อมผู้ทรงคุณวุฒิร่วมให้คำปรึกษา แนะแนวทางการดำเนินงาน ในการจัดทำแผนพัฒนารวมกับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ให้กับสถานศึกษาที่สนใจ ภายใต้แนวคิด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ดร.นันทา กล่าวทิ้งท้าย

ดร.วินัย คำวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กล่าวว่า หลังจากเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกกับทาง สมศ. ได้นำข้อเสนอแนะ เรื่องการระบุเป้าหมายและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นการเรียน Active Learning ทางโรงเรียนได้นำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการศึกษาเต็มศักยภาพ เรียนรู้การสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน และกล้าแสดงความคิดสร้างสรรค์ พร้อมลงมือปฏิบัติ จนเกิดทักษะสามารถนำไปต่อยอดสร้างอาชีพ ด้วยการสร้างสรรค์นวัตกรรม ถุงมือกันความร้อน กลองขาวเก็บความร้อน และอิฐสละ ที่เป็นการสร้างมูลค่าผักตบชวาขยะหลังโรงเรียน สามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง และการสร้างนวัตกรรมในครั้งนี้ นับว่าเกิดประโยชน์ เป็นที่ชื่นชอบและได้รับการยอมรับจากชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างมาก อีกทั้งมีแผนงานที่จะปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะของ สมศ. ในการพัฒนาสู่โครงงานนักธุรกิจรุ่นเยาว์ ปูพื้นฐานการประกอบธุรกิจให้กับนักเรียนของเราเพิ่มขึ้น

นอกจากนั้น ในด้านการพัฒนาศักยภาพผู้สอน ทางโรงเรียนได้ให้ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถผลิตสื่อเทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมาโดยตลอด โดยมีผลการประเมินว่ามีการพัฒนาการสูงขึ้น 3 ปีอย่างต่อเนื่อง ในระดับดีเยี่ยม พร้อมทั้งมีการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอน เพื่อนำไปใช้พัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง

ดร.วินัย กล่าวเสริมว่า ปัจจุบัน ทางโรงเรียนได้เตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องของสถานที่ สื่อการเรียนการสอน และมาตรการรองรับในสถานการณ์ต่างๆ ไว้อย่างเต็มที่ โดยในเรื่องของสถานที่ ได้จัดให้มีการนั่งเรียนได้ห้องละ ไม่เกิน 25 - 30 คน และมีฉากกั้นระหว่างกัน เรื่องการเรียนการสอน เป็นแบบคู่ขนาน โดยผู้เรียนในรูปแบบ On site นั้นจะจัดการเรียนการสอนตามปกติ

ทั้งนี้กรณีที่ติดโควิดจะปรับเป็นการเรียนออนไลน์ นอกจากนี้ โรงเรียนยังเตรียมเรื่องของมาตรการ
แนวทางการปฏิบัติเมื่อต้องเข้ามาในพื้นที่ จะมีระบบการคัดกรองของผู้เรียนและบุคลากร
เพื่อประเมินความเสี่ยงในทุกสัปดาห์ ก่อนเปิดเรียนทุกต้นสัปดาห์ผ่านแอปพลิเคชัน Thai save Thai
และกรณีที่ผู้เรียนมีความเสี่ยง จะต้องตรวจและรอฟังผลอีกครั้งในห้อง Home isolation
ที่ทางสถานศึกษาได้จัดเตรียมไว้
พร้อมกับประสานผู้ปกครองและนำผู้เรียนไปตรวจและทำการรักษาที่โรงพยาบาลในสังกัดต่อไป